

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt pr. e-mail til: afbureau@ism.dk

Hørings svar vedrørende afbureaukratisering på socialområdet, ny formålsparagraf i serviceloven mv. og forslag til lov om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud mv. til børn og unge og lov om ændring af lov om folkeskolen

Det daværende Indenrigs- og Socialministerium har med brev den 11. februar 2010 anmodet om KL's kommentarer til ovenstående lovforslag.

Lovforslaget om ændring af serviceloven, retssikkerhedsloven, sundhedsloven og lov om forebyggende hjemmebesøg indeholder følgende ændring af de eksisterende regler:

- Ændring af formålsbestemmelsen i serviceloven
- Forenkling af regler om hjemmetræning og særlig dagtilbud
- Enklere regler for godkendelse af private botilbud
- Ændrede krav til forebyggende hjemmebesøg
- Enklere regler for visitation på ældreområdet, og plejeplaner gøres frivillige
- Enklere regler for tilsyn på ældreområdet
- Frivilligt at opkræve betaling for midlertidig hjemmehjælp
- Frivilligt at oprette bruger- og pårørenderåd
- Forenkling af reglerne om ældreråd
- Nedlæggelse af klageråd

Lovforslaget om ændring af lov om dagtilbudsloven og folkeskoleloven indeholder følgende ændringer af de eksisterende regler:

- Ændrede krav til pædagogiske læreplaner
- Ændrede regler for børnemiljøvurderinger
- Målttede sprogvurderinger
- Ændrede regler for gæstedagpleje
- Hjemmel til tilbagebetaling

Lovforslagene er en del af regeringens plan "Mere tid til velfærd", kvalitetsreformen samt finanslovsaftalen for 2010.

Den 24. februar 2010

Jnr 09.00.00 K04
Sagsid 000214335

Ref FNN/KHK/JBS/RIL/TJJ
fnn@kl.dk
Dir 3370 3588

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/18

Indledende vil KL udtrykke utilfredshed med den korte høringsperiode, ikke mindst set i forhold til, at høringsperioden er lagt midt i vinterferieperioden samtidig med, at der er tale om et kompleks lovforslag, der går på tværs af en række fagområder.

I forvejen er høringsperioder over de senere år blevet forkortet.

Det har således ikke været muligt at få en politisk behandling af udkastet til lovforslag, og KL tager derfor forbehold for, at komme med supplerende bemærkninger til lovforslaget.

KL tager også et generelt forbehold for de økonomiske konsekvenser af lovforslaget, som ikke har været forhandlet med KL.

KL's hovedsynspunkter til lovforslagene:

KL hilser generelt forslag om regelforenkling velkomne, og støtter regeringens fokus på afbureaukratisering og regelforenkling på det sociale område.

Det er dog med stor undren, at KL ser forslag om *ændring af formålsbestemmelsen* i serviceloven. Modsat forslagene om afbureaukratisering har der ikke forudgående været en dialog om ændring af formålsbestemmelsen.

Samtidig er det KL's opfattelse, at ændringen af formålsbestemmelsen ikke har nogen sammenhæng med afbureaukratisering og regelforenkling, hvorfor det undrer, at forslaget fremsættes i denne sammenhæng.

Udkastet til lovforslag om formålsparagraffen indeholder nye målsætninger og mulig udgiftsvækst, som ikke bør skjules i en dagsorden om afbureaukratisering.

KL anbefaler derfor, at forslaget om ændring af formålsbestemmelsen tages ud af det endelige lovforslag, og at regeringen i stedet indgår en dialog med kommunerne om forslaget, og fremsætter et revideret forslag i en mere naturlig sammenhæng.

I forhold til forslaget om enklere regler for *godkendelse af private botilbud* er KL af den opfattelse, at forslaget ikke indebærer en reel afbureaukratisering for kommunerne. Der synes at være tale om lovtekniske forenklinger, men ikke om reel afbureaukratisering og regelforenkling – tværtimod.

Derudover undrer det, at regeringen ikke finder det relevant, at alle private tilbud skal være "generelt egnede", altså også varige botilbud, krisecentre, forsorgshjem mv.

KL ser generelt positivt på de fremsatte ændringsforslag om *forenkling af en række regler på ældreområdet*. Overordnet lempes der nu på de skærpede regler om sagsbehandling og tilsyn som har præget ældreområdet gennem en år-række. KL bemærker særligt, at det flere steder i bemærkningerne konstateres, at kommunerne har vist god praksis, og at der nu er opnået et sikkert erfaringsgrundlag.

På det overordnede plan undrer KL sig over, at der gentagne gange i bemærkningerne alene refereres til den personlige hjælp og den praktiske hjælp i servicelovens § 83. Den personlige pleje udgør langt hovedparten af ydelserne efter § 83, og bør indgå i beskrivelser af indholdet i § 83.

KL hilser generelt forslagene til *afbureaukratisering på dagtilbudsområdet* velkommen. Det er KL's opfattelse, at forslagene samlet set indeholder et større lokalpolitisk råderum. KL støtter ligeledes, at der skabes større sammenhæng mellem de forskellige indholdsmæssige krav på området.

KL vil dog pointere, at det vil have en række u hensigtsmæssige konsekvenser, hvis kommunerne på nuværende tidspunkt skal høste effektiviseringsgevinsten i forslaget vedrørende sprogvurderinger. Ændringen kommer meget kort efter, at sprogvurderinger blev indført. Der er ydet en stor indsats i kommunerne for at implementere de nuværende regler, og effekterne er endnu ikke grundigt evalueret. Dette arbejde kan i et vist omfang være spildt, og der er risiko for, at børn med sproglige vanskeligheder overses. Det er derfor vigtigt, at det systematiske arbejde med sprogindsatsen evalueres, og at den opbyggede viden udnyttes.

Nedenfor gennemgås KL's bemærkninger til de enkelte dele af udkastet til lovforslag mere uddybende.

KL's uddybende bemærkninger til lovforslaget om ændring af serviceloven, retssikkerhedsloven, sundhedsloven og lov om forebyggende hjemmebesøg:

Ændring af formålsbestemmelsen i serviceloven

Med forslaget foreslås at ændre formålsbestemmelsen i servicelovens § 1, således at den fremstår som en særskilt formålsbestemmelse, som omhandler borgernes rettigheder og pligter. Formålsbestemmelsen suppleres af de eksisterende specifikke formålsbestemmelser på henholdsvis børneområdet og voksenområdet.

Generelt

KL kan godt se berettigelsen i at ændre den nuværende formålsbestemmelse i serviceloven, så den svarer til lovens reelle indhold, fx som følge af at almene serviceydelser som dagtilbud ikke længere er med i serviceloven.

Lovforslaget går dog videre end dette med forslag, som ikke kan henføres til afbureaukratiseringsarbejdet, og med forslag som ses at øge de kommunale udgifter.

KL anbefaler derfor, at forslaget om ændring af formålsbestemmelsen tages ud af det endelige lovforslag, og at regeringen i stedet indgår en dialog med kommunerne om forslaget, og fremsætter et revideret forslag i en mere naturlig sammenhæng.

KL finder også, at der i forslaget til formålsparagraf indføres udgiftsdrivende forhold, som ikke stemmer overens med sigtelinierne i den indgåede økonomiske aftale.

KL's konkrete kommentarer til den foreslåede formålsparagraf er:

For det første: Uagtet at KL ser det som positivt, at det nu tydeligt kommer til at fremgå af formålsbestemmelsen, at serviceloven omfatter tilbud til både børn og voksne, så kan KL ikke bakke op om formålsbestemmelsens tekst om sikring af børn og unge med særlige behov. Hvis børn og unge med særlige behov skal fremgå af formålsbestemmelsen, skal teksten, efter KL's opfattelse, være identisk med den nuværende tekst i servicelovens § 46. KL mener ikke det er muligt fuldt ud, at sikre børn og unge med særlige behov at opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende.

Det er i øvrigt underligt, at der i formålsparagraffen til serviceloven omtales begrebet "sundhed", som henhører under anden lovgivning. Begrebet "sundhed" fremgår således ikke andre steder i serviceloven, og er således ikke defineret i lovbemærkningerne.

Det vil derimod være muligt at sikre, at der skabes de bedst mulige opvækstvilkår for disse børn og unge, så de på trods af deres individuelle vanskeligheder kan opnå de samme muligheder for personlig udfoldelse og udvikling som deres jævnaldrende, jf. teksten i den gældende formålsbestemmelse i servicelovens § 46.

For det andet er der forslag til ny § 1 stk. 1 nr. 4) om "at fremme social inklusion og tilgodese behov, der følger af særlige sociale problemer". Det er et emne, som kun er beskrevet ganske, ganske kortfattet i de konkrete lovbemærkninger,

uagtet at det må tillægges stor betydning, når det ønskes medtaget i formålsparagraffen.

Forslagets konsekvens for kommunerne mulighed for at tilrettelægge effektive indsatser i fx specialiserede dag- og botilbud behandles ikke.

KL har derfor et stort forbehold for denne nye bestemmelse. Det gælder såvel dets konsekvenser, hvis det virker indskrænkende på kommunernes muligheder for at tilrettelægge indsatser, og dels for de økonomiske konsekvenser af dette.

Supplerende skal det bemærkes, at teksten i § 1 stk. 1 nr. 4) reelt er dækket af teksten i nr. 3) – i den forstand, at ”forbedre livskvalitet” må antages at omfatte ”fremme inklusion” i relevant omfang for den enkelte borger.

For det tredje er i § 1 stk. 2 indført en ny sætning: ”...skal respektere den enkeltes værdighed og ret til privatliv og ret til at bestemme over sit eget liv”.

Det ses heller ikke at have tilknytning til afbureaukratisering. Begrebet ”værdighed” er heller ikke omtalt nærmere i lovbemærkningerne, og er meget åbent for fortolkning. I sin nuværende form vil det tolkes som grundlag for et øget serviceniveau (fx om hyppigere hjælp til personlig hygiejne).

KL tager derfor også forbehold for, at denne sætning sniges ind i formålsparagraffen, som led i afbureaukratisering, og for de økonomiske konsekvenser af dette.

For det fjerde er der i formålsparagraffen også forslag om ny § 1 stk. 4: ”Hjælpen skal tilrettelægges, så den enkelte har størst mulig frihed til at vælge blandt offentlige og private tilbud, som tilgodeser behovet for hjælp”.

Dette forslag ses heller ikke at have tilknytning til afbureaukratisering.

Uagtet at den ny tekst i sig selv ikke giver borgere et retskrav, så er forslaget retningsgivende.

KL er fortalende for, at der kan være konkurrence mellem offentlige og private leverandører for at opnå bedst og billigste ydelser. Der er dog allerede eksempler på flere områder (inden frit valg af hjælpemidler, tilskud til høreapparater, ambulante alkoholbehandling m.v.), hvor borgerens frie valg indebærer en fordyrelse af ydelsen og de kommunale udgifter.

KL skal derfor betone, at en sådan ny bestemmelse ikke indføres i serviceloven uden der har været en nærmere drøftelse af bestemmelsens konkrete udform-

ning, herunder også udformning af de lovbemærkninger, der følger lovforslaget.

Forenkling af regler om hjemmetræning og særlig dagtilbud

Forslaget om forenkling af regler om hjemmetræning og særlige dagtilbud vedrører servicelovens § 32, stk. 2. Forslaget fremgår af lovforslaget, § 1, punkt 6.

KL støtter forslaget om forenkling af reglerne for kommunens sagsbehandling vedrørende visitation til særlige dagtilbud og/eller hjemmetræning. Herunder støtter KL, at kommunerne fremover selv skal kunne tilrettelægge organiseringen af udredningen og visitationen til særlige dagtilbud og hjemmetræning, samt at der ikke længere skal gælde et krav om, at der udarbejdes en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 forud for, at et barn med handicap visiteres til et særligt dagtilbud.

KL kender dog endnu ikke reglernes endelige udformning, som vil komme til at fremgå af en ny bekendtgørelse om hjælp til børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte. KL tager derfor forbehold for de endelige regelændringer.

KL er kritisk overfor, at reglerne om hjemmetræning ikke forenkles yderligere. Herunder er KL kritisk overfor, at der i den kommende bekendtgørelse fortsat vil være krav om, at kommunen skal føre tilsyn og lave opfølgning med hjemmetræning henholdsvis to og fire gange årligt. Kommunen er i forvejen forpligtet til at føre tilsyn med kommunens opgaveløsning, jf. retssikkerhedslovens § 16. KL vurderer, at kommunerne er i stand til at foretage en grundig og saglig vurdering af sagerne og herunder at organisere og prioritere, hvor ofte der er behov for at føre tilsyn og lave opfølgning i de enkelte sager.

KL foreslår derfor, at kravene om, at kommunen skal føre tilsyn og lave opfølgning med hjemmetræning henholdsvis to og fire gange årligt fjernes fra den kommende bekendtgørelse.

Enklere regler for godkendelse af private botilbud

Forslaget sigter på, at godkendelse af de private opholds- og botilbud m.fl. samt indberetning heraf til Tilbudsportalen slås i stedet sammen i én og samme procedure. Fremover vil det alene være en vurdering af ”generelt egnet” og tilbuddenes registrering i Tilbudsportalen, der bliver betingelse for, at kommunerne kan anvende dem.

KL finder dog ikke, at de foreliggende forslag indebærer reel afbureaukratisering for kommunerne. Der synes at være tale om lovteknisk forenkling, men ikke om reel regelforenkling og afbureaukratisering. Henvisningen til dobbeltarbejde synes overdrevet, idet sagsgangen er således, at når et tilbud har mod-

taget godkendelsesskrivelse af kommunen, så har tilbuddet kunne lade sig registrere på Tilbudsportalen ud fra godkendelsesgrundlaget – og kommunen har alene skulle gennemse, at det indberettede var i overensstemmelse med godkendelsen.

Forslaget kan i sin nuværende form tværtimod indebære mere administration, idet forslaget vil efterlade så store fortolkningsspørgsmål, at den kommunale administration kan forventes at få mere arbejde i forbindelse med, at tilsynet oplever problemstillinger på private tilbud.

KL undrer sig over, at regeringen finder, at krav som ”generelt egnet” kun skal dække nogle få tilbud. Hvorfor skal fx særlige dag- og klubtilbud, beskyttet beskæftigelse, varige botilbud, forsorgshjem og krisecentre ikke være ”generelt egnede”? Disse tilbud bruges i høj grad også af svage brugergrupper, som har lige så megen brug for en acceptabel kvalitet i ydelsen som brugere af fx midlertidige botilbud.

KL skal derfor anbefale, at lovforslaget på dette punkt genovervejes.

For KL er det vigtigt, at der er god kvalitet i de tilbud, som skal benyttes til borgerne. Især vedrørende brug af tilbud, som handlekommunen ikke selv har tilsyn med, er det vigtigt, at kommunen kan have en tillid til, at tilbuddet fungerer i en acceptabel kvalitet og kan forventes at have en rimelig fremtidig levetid. Det er uacceptabelt for brugere og kommuner, hvis tilbud pludselig må lukke pga. dårlig driftsøkonomi eller hvis det viser sig, at tilbuddet generelt er af for ringe kvalitet. Det vil betyde fx botilbuds-skift, som kan være ganske alvorlige konsekvenser for mange brugere.

Det kan således ikke slutes, at selv om de faktiske forhold på et dag- og botilbud svarer til oplysningerne på Tilbudsportalen (fx antal medarbejdere og deres formelle uddannelsesbaggrund) så vil der også blive praktiseret en acceptabel kvalitet og ske en overholdelse af forskellige regler i serviceloven, retssikkerhedsloven m.v. (fx indberetning af magtanvendelser).

Udkastet til lovforslag vedrørende de private botilbud efter servicelovens § 66, nr. 4, § 101 og § 107 omtaler således alene, at det fremover er en betingelse for at registrere tilbuddet på Tilbudsportalen, at kommunalbestyrelsen kan træffe ”afgørelse om optagelse af tilbuddet som generelt egnet”.

Godt nok foreslås det, at socialministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for tilsyn med disse steder – men når det ses i relation til de konkrete lovbemærkninger til denne paragraf, så er der en meget stor diskrepans mellem de nuværende godkendelseskrav og så kriterierne for at blive vurderet generelt egnet.

I lovbemærkningerne står således, at betingelserne for at være generelt egnet alene består i:

- ”at tilbuddet er egnet til at tilbyde den angivne ydelse til den angivne målgruppe inde for de rammer, der er angivet i servicelovens bestemmelser for den pågældende type tilbud,
- at tilbuddets budget står i rimeligt forhold til den indsats, der ydes i tilbuddet, og
- at det pågældende tilbud er en selvstændig juridisk enhed med særskilt økonomi”

Dette er helt utilstrækkeligt, og KL frygter, at der kan blive ”generelt egnede tilbud” som reelt har al for dårlig faglig kvalitet, ikke overholder bestemmelser om indberetninger af magtanvendelse og lignende – uden at kommunen vil have hjemmel til at tilbagekalde afgørelsen om ”generelt egnet”.

Sådanne forhold vil en anden kommune end beliggenhedskommunen ikke have mulighed for at gennemskue – eller kun gennemskue hvis kommunen forinden en beslutning om at bruge tilbuddet til en konkret borger har brugt ganske omfattende tid på at foretage en kontrol af tilbuddet. Og dette vil være konsekvensen, hvis en anbringende kommune ikke kan stole på om de forhold, der virkelig betyder noget, også er i orden.

Det er meget u hensigtsmæssigt, at mange kommuner skal bruge ressourcer på samme opgave.

Så samlet set er der derfor stor risiko for, at lovforslaget reelt ikke er afbureaukratisering, men derimod vil indebære, at der skal bruges endnu flere ressourcer på tilsynslignende arbejde.

KL skal således anbefale, at kriterier til brug ved vurderingen af ”generelt egnet” udbygges væsentligt i lovbemærkningerne, da disse vil blive grundlaget for efterfølgende bekendtgørelse om vurdering af ”generelt egnet” og om udførelse af tilsyn. Kriterierne bør ikke være ringere end godkendelseskriterierne er i dag.

Det hjælper heller ikke noget, at en bekendtgørelse indeholder flere forhold, der skal føres tilsyn med, hvis kriterierne for at blive ”generelt egnet” er langt færre.

Med de nævnte ændringer omkring vurderingen af ”generelt egnet” vil KL derudover anbefale, at der ses lidt bredere på muligheden for at alle private tilbud, der leverer ydelser efter servicelovens bestemmelser, burde vurderes

som ”generelt egnet” – og ikke kun private tilbud efter § 66 nr. 4, § 101 og § 107. Det er således ikke forklaret, hvorfor fx varige botilbud ikke skal vurderes som ”generelt egnet”, når midlertidige botilbud skal.

Særlige bemærkninger på børneområdet

KL ser det som positivt, at der samtidig med ændring af reglerne i servicelovens § 142, stk. 5 også ændres i reglerne for botilbud efter § 107, jf. § 144, stk. 1 og stk. 4, idet flere af de private opholdssteder, som er godkendt efter § 142, stk. 5, ligeledes er godkendt efter § 144, stk. 1. Forslaget sikrer på den måde, at et opholdssted ikke skal godkendes efter flere forskellige regelsæt.

Godkendelse af private opholdssteder for børn og unge

KL har sammenholdt nærværende forslag med forslag nr. 73 i forslag til lov om ændring af lov om social service og retssikkerhed og administration på det sociale området (Barnets Reform), der blev sendt i høring den 14. januar 2010.

Det fremgår af forslag nr. 73 til Barnets Reform, at der ikke skal slækkes på de indholdsmæssige krav til godkendelsen i forhold til i dag. Samtidig skal kommunerne, som noget nyt, tage stilling til en lang række kriterier fastsat i ny formålsbestemmelse (ny § 46 i serviceloven) på børneområdet i forbindelse med opholdsstedets generelle egnethed og optagelse på Tilbudsportalen, jf. ny § 142, stk. 7 i forslag nr. 73 til Barnets Reform.

Da der som nævnt i forslag nr. 73 lægges op til, at der i forbindelse med opholdsstedets generelle egnethed udover de krav der anvendes i dag også skal tages stilling til en række andre kriterier, har KL vanskeligt ved at se, hvori afbureaukratiseringen i forslaget ligger.

Efter KL's opfattelse bliver der tale om et større sagsbehandlings- og udredningsarbejde, end hvad der foretages i dag. Disse nye proceskrav hænger efter KL's opfattelse ikke sammen med, at satspuljepartierne har lagt vægt på, at Barnets Reform ikke medfører yderligere bureaukrati i kommunerne. Flere krav til opholdsstedernes generelle egnethed og optagelse på Tilbudsportalen er efter KL's opfattelse unødvendige procesregulerende regler, der kan medføre et u hensigtsmæssigt tidsforbrug i den kommunale administration. KL kan derfor ikke bakke op om forslaget.

De samlede kriterier for opholdsstedets egnethed bør alle fremgå af serviceloven

KL mener ikke, at det er hensigtsmæssigt, at det kun er de kriterier, der vedrører opholdsstedets pædagogiske målsætninger og metoder (ny § 142, stk. 7 i forslag nr. 73 til Barnets Reform), der præciseres i serviceloven.

Der bør efter KL's opfattelse på tilsvarende vis være præciseret i serviceloven, hvad kommunalbestyrelsen også skal forholde sig til i forbindelse med vurde-

ringen af opholdsstedets generelle egnethed. Det gælder fx opholdsstedets organisering, personale, fysiske rammer, pædagogik, målgruppe og budget/ økonomi. Dette skal ses i forhold til, at der i bemærkningerne til forslaget står, at der ikke skal slækkes på de indholdsmæssige krav til godkendelsen jf. ovenfor.

Det giver efter KL's opfattelse ikke mening kun at nævne halvdelen af kriterierne ved kommunens vurdering af opholdsstedets generelle egnethed i serviceloven. Ingen kriterier bør have forrang frem for andre. Alle kriterier bør ses i sammenhæng, når et opholdssted skal vurderes som generelt egnet.

Et yderligere argument for at samle alle kriterier i serviceloven (på lige fod) ved kommunens vurdering af et opholdssteds generelle egnethed er, at kommunen skal føre tilsyn med alle kriterier, herunder opholdsstedets pædagogiske målsætning og metoder, opholdsstedets egnethed til at opfylde målgruppens behov, økonomi, personale, organisering, etc. Se også om tilsyn nedenfor.

Tilsyn med private opholdssteder for børn og unge

Som allerede nævnt lægges der med nærværende forslag op til, at opholdsstedets generelle egnethed blandt andet skal tage udgangspunkt i kriterierne i den nye formålsbestemmelse (ny § 46 i serviceloven, jf. forslag til Barnets Reform). Samtidig lægges der op til i nærværende forslag, at kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de samme egnethedskriterier.

Dette er efter KL's opfattelse en helt ny opgave for kommunerne, idet der ikke efter den sociale lovgivning i dag føres tilsyn med opholdsstedets egnethed i forhold til at opfylde målgruppens behov, herunder i forhold til fx at skabe stabile voksne relationer, opbygning af sociale relationer og netværk, skolegang, sundhed, trivsel og forberedelse til et selvstændigt voksenliv. Godkendelse og tilsyn med fx skoledelen på et opholdssted foregår i dag efter et helt andet regelsæt.

Der er efter KL's opfattelse tale om en række nye og samtidig vanskelige opgaver, hvorfor KL ikke kan bakke op om dette forslag. Se også KL's bemærkninger til de nye krav til opholdsstedets generelle egnethed under "Godkendelse af private opholdssteder for børn og unge".

Ønske om konkretisering

Hvis forslaget vedtages, vil der, efter KL's opfattelse, være et stort behov for at få konkretiseret hvorledes kommunerne forholder sig til kriterierne i den nye formålsbestemmelse (ny § 46, jf. forslag til Barnets Reform) i forbindelse med dels vurderingen af opholdsstedets egnethed dels tilsynet med opholdsstedet. Dernæst vil der være et behov for at få konkretiseret, hvorledes kommunerne skal koble de nuværende godkendelselementer med de nye kriterier fra den

nye formålsbestemmelse (ny § 46 og ny § 142, stk. 7, jf. forslag til Barnets Reform).

En konkretisering af elementerne og kriterierne for opholdsstedets egnethed vil, efter KL's opfattelse, ligeledes have stor betydning i forbindelse med opholdsstedernes nye ankeadgang i forbindelse med afslag på opholdsstedets generelle egnethed/optagelse på Tilbudsportalen. Det sociale nævn vil, efter KL's opfattelse, have behov for at kunne vurdere afslaget ud fra indholdet og koblingen mellem de enkelte elementer og kriterier for opholdsstedets generelle egnethed. En konkretisering der helt konkret viser, hvad skal der til for, at opholdsstedet kan blive generelt egnet.

Behov for differentiering mellem børneområdet og voksenområdet

KL mener der er behov for, at der i bemærkningerne til nærværende forslag differentieres mellem generel egnethed af opholdssteder på henholdsvis voksenområdet og børneområdet. KL mener ikke, som bemærkningerne til § 14, stk. 3, ser ud nu, at der tages højde for det regelsæt der i dag gælder for godkendelse af private opholdssteder på børneområdet. På børneområdet tages der fx udgangspunkt i taksten og ikke som på voksenområdet i tilbuddets budget.

Behov for overensstemmelse mellem nærværende forslag og forslag til Barnets Reform

Dernæst mener KL, at bemærkningerne fra forslag nr. 73 i forslag til Barnets Reform tilsvarende bør fremgå af nærværende forslag og vice versa.

Behov for overensstemmelse mellem lovtækst og bemærkninger i nærværende forslag

KL mener også der er brug for at både lovtækst i ny § 14, stk. 3 og bemærkninger hertil stemmer overens. Således fremgår af lovtæksten i ny § 14, stk. 3, at private opholdssteder kun kan registreres på Tilbudsportalen, hvis den stedlige kommunalbestyrelse har truffet afgørelse om optagelse af tilbuddet som generelt egnet. Af bemærkningerne til ny § 14, stk. 3, fremgår, at det er en forudsætning for optagelse af private opholdssteder på Tilbudsportalen, at der er truffet afgørelse om, at tilbuddet er generelt egnet.

Det er efter KL's opfattelse vanskeligt at se, hvornår kommunalbestyrelsen træffer afgørelse, og om kommunalbestyrelsen træffer en eller flere afgørelser. I lovtæksten § 14, stk. 3, drejer afgørelsen sig om optagelsen på tilbudsportalen, og i bemærkningerne til § 14, stk. 3, drejer afgørelsen sig om tilbuddets generelle egnethed. Sidstnævnte bevirker, at KL bør stille spørgsmålet, om der i virkeligheden træffes to afgørelser? En afgørelse om tilbuddets generelle egnethed og en afgørelse om tilbuddets optagelse på tilbudsportalen? Sidstnævnte vil på ingen måde være afbureaukratiserende.

Ankeadgang for de private leverandører

Med forslaget gives de private leverandører mulighed for at klage til det sociale nævn over afslag på optagelse på Tilbudsportalen. KL mener ikke, at det er hensigtsmæssigt, at de private leverandører får en klageret. Det er vanskeligt at se, at det sociale nævn vil have de rette kompetencer i forbindelse med vurderingen af om fx et privat opholdssted for børn og unge skal optages på Tilbudsportalen. Dertil kommer, at samarbejdet mellem kommune og opholdssted ved det sociale nævns medhold i en ankesag vil kunne blive problematisk i det videre forløb.

En klagemulighed for de private leverandører er for KL at se på ingen måde afbureaukratiserende, idet kommunerne forpligtes til dels af lave et skriftligt og begrundet afslag dels at sende en klagevejledning til de private leverandører.

Lovtekniske bemærkninger

Endelig ønsker KL at gøre opmærksom på, at der i bemærkningerne til nærværende forslag bør henvises til den gældende bekendtgørelse om godkendelse af og tilsyn med private opholdssteder, private botilbud og private behandlingstilbud for stofmisbrugere (bekendtgørelse nr. 349 af 9. maj 2008). Dernæst gøres opmærksom på, at henvisningen til § 144, stk. 5 og 6 i de almindelige bemærkninger vedrørende private opholdssteder for børn og unge retteligt bør være § 142, stk. 6. Og endelig gøres opmærksom på, at der i bemærkningerne ét sted står ”Tilsynsportalen”. KL går ikke ud fra, at dette nye begreb er udtryk for en helt ny portal, der retter sig mod kommunernes tilsyn.

Ændrede krav til forebyggende hjemmebesøg

KL kan fuldt ud tilslutte sig forslaget om at ændre reglerne for de forebyggende hjemmebesøg således, at der fremover alene skal tilbydes ét årligt besøg til alle over 75 år. KL er enig i bemærkningerne om, at der kan opnås mere sundhed for pengene når kommunerne kan prioritere ressourcerne til de borgere, der har størst behov.

KL er også enig i, at reglerne om forebyggende hjemmebesøg bør flyttes over i serviceloven, og at der dermed signaleres en højere grad af sammenhæng i indsatsen over for ældre borgere.

Hvis ændringsforslaget bliver vedtaget vurderer KL, at der er behov for at vejledningen bliver tydeligere herunder, at de forebyggende hjemmebesøg indgår i den samlede opgavevaretagelse på ældreområder og dermed ikke er omfattet af særlige regler om fortrolighed og videregivelse af oplysninger.

Enklere regler for visitation på ældreområdet, og plejeplaner gøres frivillige

KL støtter forslaget om at forenkle reglerne for visitation på ældreområdet. De nuværende skærpede regler til sagsbehandlingen medfører en meget res-

sourcekrævende administration, hvor en væsentlig del af de administrative opgaver ikke vurderes at være nødvendige for at sikre gode afgørelser.

De foreslåede ændringer om at afskaffe de særlige krav om skriftlig afgørelse med begrundelse ved fuldt ud medhold i ansøgningen, samt muligheden for at justere hjælpen uden begrundelse vil være en betydelig lettelse af de administrative opgaver.

Hvis forslaget vedtages er der behov for en tydeliggørelse i vejledningen om, hvordan visitator kan afgøre om der er givet fuldt ud medhold i det ansøgte. I praksis er der ofte tale om, at borgeren eller dennes pårørende kontakte visitationen for at høre om det er muligt at få noget hjælp. Der foreligger dermed ikke en egentlig ansøgning med en beskrivelse af, hvad der præcist søges om hjælp til. Derfor bør det præciseres, hvilke krav der stilles til ansøgningen for, at visitator kan afgøre om afgørelsen giver borgeren fuldt medhold.

KL kan også tilslutte sig forslaget om at fjerne reglen om, at der skal udarbejdes plejeplaner for alle borgere i plejeboliger. I dag foretages der ofte dokumentation i flere forskellige journalsystemer og det kan medføre, at der opstår behov for dobbeltregistrering for at sikre at relevant information bliver tilgængelig for relevante medarbejdere. KL er enig i, at den faglige dokumentation i videst muligt omfang bør være samlet og gøres tilgængelig for alle parter for at skabe det bedste grundlag for koordinerede og sammenhængende borgerforløb.

KL er imidlertid blevet gjort opmærksom på, at der kan rejses tvivl om, hvorvidt det juridisk er muligt at samle den socialfaglige og sundhedsfaglige dokumentation i ét fælles journalsystem. Det vil derfor være nødvendigt, at en kommende vejledning tydeliggør de gældende regler for såvel den socialfaglige som den sundhedsfaglige dokumentation og i hvilket omfang det er muligt at samle dokumentationen for de to indsatsområder.

Enklere regler for tilsyn på ældreområdet

KL ser positivt på forslaget om at forenkle de skærpede regler om tilsyn i plejeboliger således, at der sker en harmonisering med tilsynet på det øvrige socialområde. Med dette forslag vil kommunerne i langt højere grad få mulighed for at fokusere på kerneydelserne i tilsynet og der kan i den enkelte kommune tages stilling til, hvilke form- og indholds krav, der skal gælde i forhold til tilsynet, afrapportering og opfølgning.

Frivilligt at opkræve betaling for midlertidig hjemmehjælp

Grundlæggende støtter KL forslaget om, at det gøres frivilligt for kommunerne at opkrævning af betaling for midlertidig hjemmehjælp. Flere kom-

muner har fremført, at den administrative byrde ved at administrere ordningen – herunder at dokumentere, at borgeren har modtaget ydelsen.

At det bliver frivilligt vil betyde, at den enkelte kommune vil kunne foretage en direkte cost-benefit analyse af, om det økonomisk og fagligt hænger sammen at opkræve betalingen.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at hvis kommunalbestyrelsen vælger at opkræve egenbetaling for midlertidig hjemmehjælp, vil afgørelsen gælde alle modtagere i kommunen af midlertidig hjælp efter servicelovens § 83.

Dette forstår KL sådan, at der er tale om en enten-eller bestemmelse, dvs. at kommunen enten kan vælge at alle, der modtager midlertidig hjemmehjælp skal betale herfor jf. bestemmelserne i betalingsbekendtgørelsen, eller også er der ingen borgere, der skal betale. KL har hertil to bemærkninger:

For det første er det KL's opfattelse, at det burde være muligt for kommunen at hæve minimumsbeløbet. I betalingsbekendtgørelsen er der en bestemmelse om, at kommunen kan vælge at opkræve beløbet, hvis betalingen udgør mindre end 60 kr. pr. time. Det er KL's opfattelse, at der bør gives kommunerne mulighed for at vælge fortsat at opkræve betaling for midlertidig hjemmehjælp, men at vælge at hæve minimumsbeløbet.

For det andet er det KL's opfattelse, at det burde være muligt for kommunerne, at foretage en skelnen mellem hvilke typer af ydelser efter servicelovens § 83, der opkræves betaling for. Det burde således være muligt for en kommune at vælge om de ville opkræve betaling for eksempelvis praktisk hjælp, men ikke personlig hjælp. Dette vil kunne understøtte formålet med bestemmelsen om, at tilskynde modtagerne til hurtigst muligt at blive selvhjulpne.

Endelig er det KL's opfattelse, at reglerne for dokumentation for leverede antal timer hos den pågældende borger bør lempes. Dokumentationen foregår i dag sådan, at borgeren skal kvittere for hver gang, der er leveret ydelser i hjemmet. Dette giver imidlertid ofte anledning til praktiske problemer. Dels kan der forekomme forglemmelser hos hjælperen, fordi det er så relativt få timer, der skal kvitteres for, dels kan borgeren nægt at kvittere selv om ydelsen er leveret. Problemerne er ikke mindre i de tilfælde, hvor der er tale om private leverandører, fordi de private leverandører ikke føler samme forpligtelse til, at der opkræves betaling.

KL opfordrer derfor til, at reglerne for dokumentationen bør præciseres, sådan at det er tilstrækkeligt hvis leverandøren dokumenterer i fx fremmødekort eller lignende, der i andre sammenhænge betragtes som tilstrækkelig dokumentation.

Frivilligt at oprette bruger- og pårørenderåd

KL støtter forslaget om, at det bliver frivilligt at oprette bruger- og pårørenderåd i forbindelse med plejehjem og plejeboligbebyggelser.

Det er – som det også beskrives i lovbemærkningerne under punkt 3.8.2 – vanskeligt for kommunerne at finde et tilstrækkeligt antal brugere og pårørende, der ønsker at deltage i rådernes arbejde. Baggrunden for dette forhold er flere, men det er KL's vurdering, at beboersammensætningen i plejeboligerne har ændret sig i de senere år sådan, at der er tale om to grupper af beboere. Den ene gruppe er svært demente, mens den anden gruppe er beboere med meget omfattende funktionsnedsættelse. Det betyder i praksis, at beboerne ofte er for svage til at kunne deltage i et bruger- og pårørenderåd, ligesom der er risiko for stor udskiftning i rådet.

Forenkling af reglerne om ældreråd

KL støtter endvidere forslaget om ændring af reglerne for ældreråd. Samarbejdet mellem ældrerådene, kommunalbestyrelserne og de kommunale forvaltninger opleves af KL som i en god gænge. Ældrerådene er således lokalt blevet en god og vigtig samarbejdspartner. KL opfatter det derfor som naturligt, at der lettes på de formelle krav til ældrerådene, herunder samarbejdet mellem ældrerådene og kommunalbestyrelserne.

KL er således overbeviste om, at kommunerne også fremadrettet vil sikre den relevante og nødvendige medinddragelse.

Nedlæggelse af klageråd

KL har flere gange tidligere anbefalet, at klagerådene nedlægges, og støtter derfor forslaget.

Som det beskrives i punkt 3.10.2 i lovbemærkningerne virker klagesystemet forvirrende for borgerne ligesom rådene i sig selv giver en unødigt forlængelse af sagsbehandlingstiden. Det er således KL's vurdering, at forslaget ikke kun vil være en fordel for kommunerne, men reelt også vil virke som en lettelse for de borgere, der i praksis har benyttet klagesystemet.

KL har følgende bemærkninger til lovforslaget om ændring af lov om dagtilbudsloven og folkeskoleloven:

Generelt

KL hilser generelt de foreslåede afbureaukratiseringstiltag på dagtilbudsområdet velkommen. KL har følgende bemærkninger til de konkrete initiativer:

Ændrede krav til pædagogiske læreplaner

KL støtter den regelforenkling omkring arbejdet med de pædagogiske læreplaner, som forslaget indebærer. KL har tidligere anbefalet at gøre intervallet for evalueringen og opfølgningen på den pædagogiske læreplan mere fleksibel, således at kommunerne får mulighed for at skabe bedre sammenhæng til det øvrige kvalitets-, dokumentations og evalueringsarbejde.

Forslaget indeholder en afbureaukratisering, idet det nugældende krav om årlig evaluering i dagtilbuddet og årlig drøftelse i kommunalbestyrelsen fremover ændres til mindst hvert andet år. Forslaget vil mindske tidsforbruget til skriftliggørelse af evaluering i praksis. Dette vil bidrage til, at ledelse og medarbejdere fortsat opfatter den pædagogiske læreplan som et godt og meningsfuldt redskab til at dokumentere og udvikle arbejdet i dagtilbuddet

Kommunalbestyrelsen får større lokalt råderum til at tilrettelægge drøftelsen af evalueringerne af de pædagogiske læreplaner. Dermed er der bedre muligheder for at tænke den pædagogiske læreplan ind i en helhed og sammenhæng med kommunens øvrige styring og arbejde med at udvikle og evaluere kvaliteten i dagtilbuddene.

KL fandt i sit høringssvar af 15. december 2006 vedrørende dagtilbudsloven, at bemærkningerne til loven burde tilrettes sådan, at det i højere grad fremgår, at kommunalbestyrelserne i drøftelsen af evalueringer af pædagogiske læreplaner har fokus på mål og resultater – ikke på metoder og aktiviteter. KL ønsker at henlede opmærksomheden på dette synspunkt igen. KL støtter derfor, at det i bemærkningerne præciseres, at kommunalbestyrelsen kan fastlægge de nærmere rammer for form og indhold for kommunalbestyrelsens drøftelse.

Ændrede regler for børnemiljøvurderinger

KL støtter, at de indholdsmæssige krav i dagtilbudslovgivningen tænkes bedre sammen. Konkret indebærer forslaget en ophævelse af lovkravet om, at dagtilbuddene skal udarbejde en selvstændig børnemiljøvurdering. Børnemiljøet integreres i stedet i bestemmelsen om pædagogiske læreplaner. Børnemiljøet skal dermed ikke ses isoleret men i relation til børns læring. KL finder det hensigtsmæssigt med bedre sammenhæng mellem krav og tilrettelæggelsesmulighed, som kan bidrage til, at der opnås mere direkte tid til at arbejde med børnene.

Med ændringen frafaldes ligeledes det nugældende krav om revidering af børnemiljøvurderingen minimum hvert 3. år. KL forudsætter dog, at der dermed også sker en forenkling af arbejdet med børnemiljø, når det skal integreres i læreplanerne, som evalueres hvert andet år. KL opfordrer til, at ministeriet informerer om, hvordan arbejdet med børnemiljøet i dagtilbuddene kan forenkles. KL forudsætter ligeledes, at den vejledning og de mate-

rialer, som DCUM efter loven giver om børnemiljøet i dagtilbuddene, afspejler, at der kan ske en afbureaukratisering af arbejdet med børnemiljøet.

Målettede sprogvurderinger

KL anerkender generelt det større lokalpolitiske råderum i forslaget, da det nu ikke længere bliver obligatorisk at tilbyde sprogvurderinger til alle 3-årige børn men alene dem, der vurderes at have et behov. KL vil imidlertid pointere, at hvis kommunerne på nuværende tidspunkt skal høste den effektiviseringsgevinst, der ligger i dette forslag, vil det have en række u hensigtsmæssige konsekvenser.

De nuværende sprogvurderinger blev indført for få år siden og er først endelig implementeret indenfor det seneste år. Der er ydet en kæmpe indsats i kommunerne for at få sprogvurderingerne til at fungere i praksis og skabe opbakning blandt medarbejdere og forældre. Dette arbejde risikerer nu i et vist omfang at være spildt.

Hertil kommer, at der endnu ikke er udført en tilbundsgående evaluering af de nuværende sprogvurderingers effekt og virkning. Sprogvurderingerne er blevet et vigtigt element i arbejdet med at fremme børns sproglige udvikling og yde en tidlig indsats. Forslaget indebærer derfor en risiko for, at børn med sproglige vanskeligheder bliver overset. Formålet med de nuværende sprogvurderinger var netop at sikre, at alle børn med sprogvanskeligheder opdages tidligt. KL vurderer derfor, at det er vigtigt, at det systematiske arbejde med sprogindsatsen evalueres på et solidt grundlag, og at den opbyggede viden udnyttes.

KL er enig i, at sprogvurderinger som udgangspunkt skal foretages af personale med kvalifikationer hertil. Det er dog nyt, at dette nu skal reguleres i lovgivningen vedrørende dagtilbuddene. KL kan ikke se afbureaukratiseringen heri. KL forudsætter, at det er kommunalbestyrelsen, der afgør, om en person har særlige kvalifikationer og at bestemmelsen ikke indebærer unødvendige indskrænkninger i kommunernes mulighed for at lave en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet med sprogvurderinger.

KL bakker op om det forebyggende sigte i, at det nu bliver obligatorisk at udføre sprogvurderinger på alle 3-årige børn, der endnu ikke er i dagtilbud.

KL er imidlertid betænkelig ved, at børn i dagtilbud, som formodes at have et behov for sprogstimulering, nu *skal* have en sprogvurdering. Dette vil kunne medføre vanskelige samarbejdsrelationer mellem dagtilbuddets pædagogiske personale og forældrene. Hertil kommer, at bemærkningen til lovtæksten kan forstås således, at pligten til at inddrage de sociale myndigheder udvides i tilfælde, hvor forældre modsætter sig barnets deltagelse i sprogvurderingen.

Forslaget indebærer, at dagtilbudslovens bestemmelser om sprogvurdering af 3-årige børn udvides til også at omfatte sprogvurdering af to-sprogede børn, der hidtil har været omfattet af folkeskolelovens § 4a. KL er tilfreds med, at de to lovområder integreres, således at reglerne om sprogvurdering af børn under skolealderen nu er samlet i dagtilbudsloven.

KL opfordrer til, at konsekvenserne af ændringerne i reglerne vedrørende sprogvurderinger følges og evalueres.

Ændrede regler for gæstedagpleje

KL støtter som udgangspunkt, at der skabes klar lovhjemmel til, at der kan etableres gæsteplejehuse. Kommunerne har imidlertid i årevis etableret gæsteplejehuse uden at det hidtil har givet anledning til lovgivningsmæssige ændringer. Gæstehuse er skabt for at opnå en mere alsidig og velfungerende gæstepleje, og forældrene er generelt godt tilfredse med brug af gæsteplejehuse.

Det er afgørende for dagplejens udvikling, at der i lovgivningen er gode muligheder for at eksperimentere med nye måder at indrette dagplejen og gæsteplejen på. KL forudsætter at den ekstra lovgivning ikke på nogen måde hindrer kommunernes nuværende muligheder for at nytænke dagplejen.

Hjemmel til tilbagebetaling

KL har ingen bemærkninger til, at denne hjemmel genindføres.

Andre bemærkninger til lovforslaget

KL forbeholder sig ret til at fremkomme med supplerende bemærkninger efter en politisk beslutning af forslaget.

Endelig tager KL forbehold for de kommunaløkonomiske konsekvenser af lovforslaget.

KL deltager gerne i en dialog om den videre udformning af lovforslaget.

Med venlig hilsen

Torben Kjergaard

Direktør